

Z większych kieliszków

31 grudnia 2017

Diabeł tkwi w drobiazgach i dobrze, że ludzie je badają. Współczesne kieliszki do wina są siedem razy większe niż 300 lat temu. Czy z tego powodu ludzie piją więcej?

W 1674 r. George Ravenscroft, angielski kupiec i fabrykant szkła, uzyskał patent na odkrycie dokonane w swojej fabryce w Londynie, gdzie dodanie tlenku ołowiu do stopu pozwoliło uzyskać bardziej przejrzysty i trwalszy produkt. Tak narodził się kryształ ołowiowy, a wraz z nim moda – na początku przynajmniej w Anglii – na picie wina ze szklanych kieliszków, a nie tak jak wcześniej z cynowych kubków. Okazało się, że kolor i widok wina przez przezroczystą ściankę kieliszka pobudza chęć do jego picia. Co więcej – wydaje się, że w podobny sposób do picia pobudza także i rozmiar samego naczynia...

Kieliszki do wina ewoluowały bowiem od tamtego czasu, i jeden aspekt tej ewolucji – rozmiar – wydał się szczególnie interesujący dla dr Teresy Marteau i jej kolegów z Wydziału Badań nad Zachowaniem i Zdrowiem na Uniwersytecie w Cambridge. Dr Marteau podejrzewała, że dmuchane ze szkła naczynia powiększyły się na przestrzeni lat i że już choćby tylko to

mogło przyczynić się do wzrostu spożycia wina w Wielkiej Brytanii. Wzrost ten był szczególnie widoczny w ostatnich dziesięcioleciach.

Z publikacji w British Medical Journal w roku 2016 można się dowiedzieć, że pani Marteau i jej zespół uzyskali dane o pojemnościach szklanych kieliszków do wina sięgając wstecz aż do roku 1700 z takich źródeł, jak Royal Household – królewska intendentura, która kupuje nowy zestaw dla każdego monarchy – oraz Ashmolean, uniwersyteckie muzeum Oxfordu (jak wiadomo, głównego rywala Cambridge). Łącznie zarejestrowali oni pojemność 411 historycznych kieliszków i stwierdzili, iż od czasów Ravenscrofta (który zmarł w 1683 r.) rzeczywiście istniała niemal ciągła tendencja do zwiększania pojemności. Znaczące przyspieszenie tego procesu rozpoczyna się około 1990 r. W sumie średnia pojemność kieliszka do wina wzrosła z 66 ml w roku 1700 do prawie 450 ml w sezonie 2016-17. Prawdopodobnie wiąże się to z obserwacją, że pijąc z większych kieliszków ludzie mają tendencję do picia więcej, a to się opłaca wyszynkom i restauracjom.

Trudno jest jednak udowodnić, że taka „wolumetryczna inflacja” rzeczywiście pobudziła konsumpcję wina – co jest drugą hipotezą dr Marteau. Ale mogło tak być. Ilość wypitego wina w Wielkiej Brytanii wzrosła ponad siedmiokrotnie od 1960 r. W tym czasie populacja wzrosła tylko o 25%. Dane zebrane w latach 1978-2005 przez brytyjskie Biuro Statystyki Krajowej wskazują, że wprawdzie odsetek dorosłych pijących wino spadł w tym okresie z 60% do 50%, ale średnie tygodniowe spożycie wina przez tych, którzy pili nadal, wzrosło trzykrotnie mierząc je jednostkami czystego alkoholu. Kolejny zestaw danych zebranych przez Institute of Alcohol Studies, organizację charytatywną, sugeruje, że ilość alkoholu ze wszystkich źródeł (mierzonej jako czysty etanol) spożywanego na osobę w Wielkiej Brytanii jest mniej więcej taka sama jak w 1980 r., aczkolwiek w międzyczasie trochę się wahała osiągając szczyt w 2004 roku.

Tymczasem praca mająca na celu bezpośrednie sprawdzenie, że

rozmiar szkła do wina ma znaczenie dla wielkości jego konsumpcji, czyli to co dr Marteau opublikowała w zeszłym roku, przyniosła dalsze mieszane wyniki. Badaczka przyjrzała się konsekwencjom sprzedaży wina w renomowanym barze w Cambridge, serwującym wino – tytułem eksperymentu – w większych i mniejszych kieliszkach niż zwykle, przy jednoczesnym zachowaniu w nich tych samych porcji samego trunku (125 ml lub 175 ml, zgodnie z wyborem klienta). W tygodniach, w których używano większych kieliszków, sprzedaż wina rosła średnio o 9%. Wydaje się, że większe kieliszki rzeczywiście zachęcały klientów do częstszego zamawiania wina. Z drugiej strony jednak, w tygodniach, w których rozmiar kieliszków był poniżej normy, sprzedaż nie spadała. Wynikać z tego by mogło, że mniejsze kieliszki wcale nie pomagają ludziom zachować trzeźwość.

Autorstwo: Bogusław Jeznach

Zdjęcie: [EvangSchomaker](#) (CC0)

Źródło: [NEon24.pl](#)